NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr.11 (6824) ● Trešdiena, 1998. gada 11. februāris ● Cena Ls 0,18

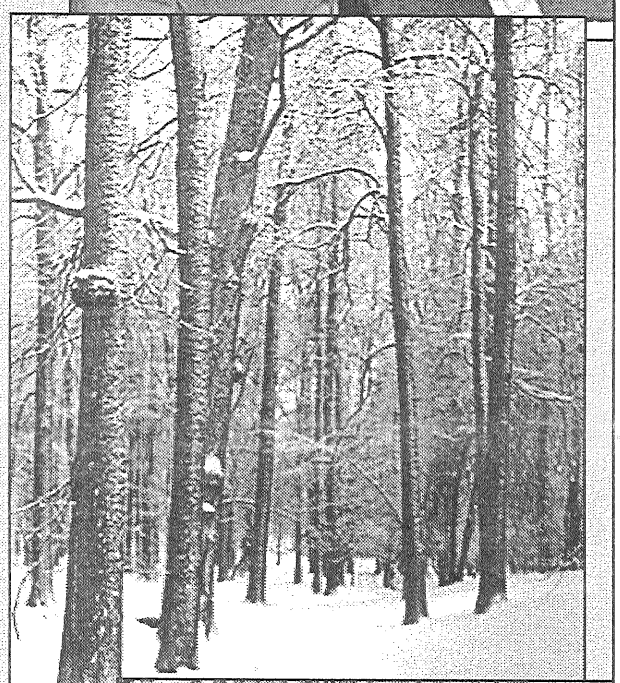

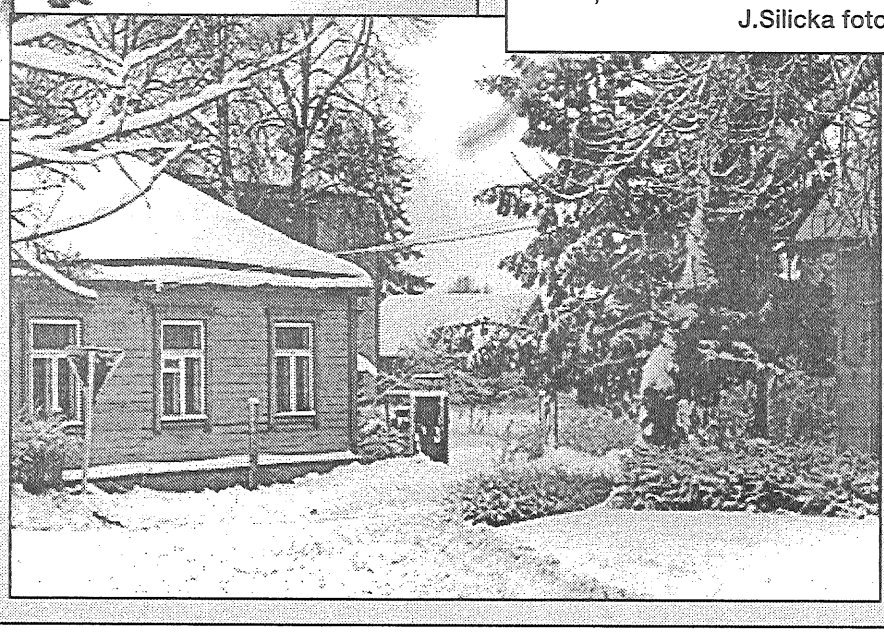

Šodien aprit 70 gadi, kopš Preiļiem piešķirts pilsētas nosaukums.

Attēlos:

● Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs par godu pilsētas jubilejai sarūpējis vairākas izstādes. Mūsu jaunajai paaudzei Preiļi gadsimtu mijā liekas pavisam cita pasaule. Par izstādēm — arī 3. lpp.;

● Preiļi ziemā.

J.Silicka foto

Preiļi — skan kā glāstoša dvesma,
Tie atmiņu atblāzmu pauž.
Paldies, ka ar tevi es esmu,
Mana pilsēta, ko rītdienas glauž!
O.Leičujōņs

Cienījamie pilsētas ļaudis!

11. februārī paiet 70 gadi kopš Preiļu miestam piešķirts pilsētas nosaukums. Vairākkārt mainījušies ļaudis un vara un pilsēta veidojusies un augusi nevienmērīgi. Tās uzplaukums sākās 1949. gadā, kad pilsēta kļuva par rajona centru. Dzejnieku vārsmās cildināta, bet no ekonomistu viedokļa nosaukta par īpaši atbalstāmo reģionu, tā tomēr ir dzimtā pilsēta gandrīz desmit tūkstošiem iedzīvotājiem.

Apzināmies, ka pilsētas domē esam ievēlēti tāpēc, lai rūpētos par pilsētu un tās ļaudīm. To darām ar vistīrāko sirdsapziņu. Ka rezultāti nāk lēnām un ne tā, kā to vēlētos iedzīvotāji un mēs paši, to laikam būsim ievērojuši. Bet nav jau kam sūdzēties, citi mūsu vietā nekā nedarīs. Laiks arī negaida, ir jādarbojas tagad un šeit. Tādēļ ceru uz jūsu lielāku iniciatīvu un rosību.

Sveicu iedzīvotājus Preiļu pilsētas jubilejas dienās!

V.Ivanovs,
Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs

VIETĒJĀS ZIŅAS

■ **Pilsētās notiek zemes kadastrālā vērtēšana.** Preiļos visvairāk kadastrāli novērtētās zemes ir Atpūtas, Cēsu, Talsu, Latgales un Bauskas ielās. Vismazāk — Kalna, Kosmonautu, Miera, Dārzu, Saules, Jaunā, Liepu, Rožu, Viļānu, Tirdzniecības un Lauku ielās.

Tā kā kadastrālā zemes vērtēšana notiks tikai līdz 1999. gada vidum, Preiļu pilsētas iedzīvotāji tiek aicināti pasteigties nokārtot zemes vērtēšanu, jo pēdējā pusgadā tas var izrādīties neiespējami.

M.Dziesma

■ **Terehovas muita būs viens no lielākajiem un labāk iekārtotajiem robežpunktiem uz Latvijas robežas — savu viedokli pēc Latgales mazpilsētu vadītāju tikšanās Zilupē pagājušajā piektdienā izteica Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs.**

Viņš uzsvēra, ka Zilupei muitas robežpunkta sakārtošana dos iespēju atrast darbu ne vienam vien mazpilsētiņas iedzīvotājam.

Tikšanās dalībnieki pārrunājuši arī apkures problēmas. Zilupē tiek izmantots vietējais kurināmais — kūdra, taču pašizmaksa ir liela, jo katlu māju pilsētā daudz, tās nedarbojas ekonomiski.

Ar Latgales mazpilsētu vadītājiem tikties bija ieradies arī pašvaldību lietu valsts ministrs Ēriks Zunda.

■ **No 1. februāra Preiļu rajona policijas nodaļā ir jauns kriminālpolicijas priekšnieks un rajona policijas nodaļas priekšnieka pirmais vietnieks, «Novadnieku» informēja policijas nodaļas priekšnieks Roberts Šņepsts.** Šajā amatā iecelts policijas pulkvežleitnants, bijušais drošības policijas galvenais inspektors Nikolajs Maksimovs.

■ **Jāņa Steiča jauno filmu «Likteņdzirnas» Preiļu kinoteātrī «Ezerzeme» noskatījušies 3040 kino mīļotāji, pastāstīja «Ezerzemes» direktors Jānis Zarāns.** Tajā skaitā piedāvātās atlaides izmantoja 163 pensionāri, 912 skolēni un 187 skolotāji.

Uz Latgalē vienīgo darbojošos kinoteātri braukuši kinofani no Daugavpils un Rēzeknes, no Daugavpils rajona Kalupes pagasta un Špoģiem, no Līvāniem, Turku pagasta, Sīļukalna.

J.Zarāns pastāstīja, ka «Likteņdzirnas» latviešu kino cienītāji vēlreiz varēšot noskatīties marta vidū.

L.Kirillova

■ **Sakarā ar Preiļu 70. gadadienu rajona galvenā bibliotēka, politiski represēto klubs, muzejs, slāvu kultūras centrs, Preiļu kultūras darba organizatore iecerējuši atmiņu vakaru.** Tiek apzināti pilsētas ilggadējie iedzīvotāji. Rīkotāji īpaši cer uz to cilvēku atsaucību, kuri bijuši aculiecinieki dažādiem pilsētas dzīvē svarīgiem notikumiem. Līdz februāra beigām jāpiesakās rajona bibliotēkā.

■ **Preiļu bērnu mūzikas skola uzsākusi koncertu ciklu, kas veltīts Preiļu 70. gadadienai.** Pagājušo piektdien notika pirmais koncerts. Visu februāri katru nedēļu notiks pa vienam koncertam, praktiski visiem skolas audzēkņiem līdz ar to būs iespēja uzstāties. Bet paši labākie priekšnesumi no katra koncerta paredzēti noslēguma koncertam marta sākumā.

■ **Valsts bērnu mūzikas skolu audzēkņu jaunrades konkursam izvirzītas divas audzēknes no Preiļu bērnu mūzikas skolas. Konkursa pirmā kārta notika Daugavpilī.** Klavieru nodaļas 4. klases audzēknes Kristīnes Savickas darbs «Piedzīvojums Jaungada naktī» un šīs paša nodaļas 5. klases audzēknes Karīnas Trofimovas radītais skaņdarbs «Putniņu deja» guva žūrijas ievērību. Abas pianistes māca Antoņina Mihailova.

■ **Savu līgu, tāpat kā tas ir ar basketbolistiem, nolēmuši izveidot Dienvidaustrumlatvijas futbolisti.** Ar šādu nolūku Preiļu sporta klubā «Cerība» pagājušajā nedēļā tikās Preiļu, Līvānu, Jēkabpils, Aizkraukles un Daugavpils rajonu pārstāvji. Pašlaik tiek izstrādāts Dienvidaustrumlatvijas futbola līgas nolikums.

L.Rancāne

Līdz 20. februārim visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem var abonēt «Novadnieku» martam un turpmākajiem šī gada mēnešiem.

Nenokavējiet!

LATVIJĀ

■ Ministru kabinets apstiprinājis likumprojektu par apžēlošanu, un Valsts prezidentam būs iespēja apžēlot uz nāvi notiesātu personu pat tad, ja nebūs iesniegts apžēlošanas lūgums. Likums Saeimai jāpieņem steidzamā kārtā, jo kopš grozījumu izdarīšanas Satversmē pagājušā gada decembrī apžēlošanas process ir apstājies.

■ «Latvijas Unibanka» un «Latvijas Krājbanka» parakstījušas ilgstošu sadarbības līgumu ar valsts a/s «Lauku attīstības fonds» (LAF). Līgums paredz, ka LAF garantēs daļu no kredīta pamatsummas, kuru bankas piešķirs lauksaimniekiem. Līdz šim valsts garantijas varēja saņemt tikai Latvijas Hipotēku un zemes bankas klienti.

■ Tautas saskaņas partijas frakcija Saeimā iesniegusi grozījumus Pilsonības likumā, kuri paredz reģistrēt par Latvijas pilsoņiem bērnus, kas dzimuši Latvijā pēc 1990. gada 4. maija.

■ Saeima izdarījusi grozījumus Darba likumu kodeksā. Tagad valsts valodas inspekcijai ir tiesības pieprasīt, lai darba devējs lauž līgumu ar darbinieku, kuram saskaņā ar likumu jāpārvalda valoda, bet kurš to nepārzina. Izmaiņas Darba likumu kodeksā arī paredz, ka darba piedāvājumu sludinājumos nedrīkst paust tiesību ierobežojumu atkarībā no vecuma, dzimuma un citām cilvēka tiesības ierobežojošām pazīmēm.

■ Ministru kabinets apstiprinājis pamatvirzienus topošajai «Vidēja termiņa ekonomikas stratēģijai ES pievienošanās kontekstā», kas ir viens no nosacījumiem Latvijai kā Eiropas Savienības kandidātvalstij. Stratēģiju paredzēts izstrādāt līdz šī gada 20. martam, un tajā tiks izvērtēta valsts pašreizējā situācija, atsevišķi analizēta monetārā, fiskālā, nodokļu un valsts izdevumu politika, sociālā apdrošināšana, ārējās tirdzniecības politika un darba tirgus politika līdz 2003. gadam.

■ Ministru kabinets apstiprināja un nosūtīja tālākai izskatīšanai Saeimā grozījumus likumā «Par valsts un pašvaldību kapitāla daļu pārvaldi uzņēmējsabiedrībās», kas saistīti ar Valsts sociālās apdrošināšanas fonda reorganizāciju un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidi.

■ Ikgadējā prokuroru sanāksmē ģenerālprokurors J.Skrastiņš iepazīstināja ar jauno prokuratūras darba koncepciju un nosauca prokuratūras darbības turpmākās prioritātes. Tās būs — organizētās un ekonomiskās noziedzības apkarošana, cīņa ar autortiesību pārkāpumiem un «netīrās» naudas atmazgāšana.

■ Socioloģisko pētījumu firmas SKDS veiktā sabiedriskās domas aptauja liecina, ka bijušais premjers A.Šķēle janvārī bijis populārākais politiķis Latvijā, — par viņa veidoto partiju balsotu 18,7% aptaujāto pilsoņu. Otra populārākā partija bijusi TB/LNNK ar 12,2%, trešā — sociāldemokrāti ar 10,3% atbalstītāju.

Pēc nacionālās preses ziņām

NOVADNIEKS
Redaktors Pēteris Pīzelis
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī. Reģistrācijas apliecība nr. 000701018. Dibinātājs un izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija». Direktore Tamāra Elste. Izdevēja un redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktorei), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fax 21759. Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.Ofsetiespiedums. Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4570. **Pasūtījuma indekss 3033.**

Gatavojas 2000. gada tautas skaitīšanai

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2000. gada tautas skaitīšanā tiks izmantotas atšķirīgas metodes nekā iepriekš. Daļu ievācamo datu (personas dzimšanas datumu, dzīvesvietu, tautību, ģimenes stāvokli) paredzēts iegūt no valsts reģistriem, galvenokārt no Iedzīvotāju reģistra. Pārējie dati tiks iegūti no iedzīvotājiem, izmantojot īpašas skaitīšanas lapas.

Lai tautas skaitīšana noritētu pēc iespējas labāk, Centrālās statistikas pārvaldes darbinieki ir paredzējuši veikt izmēģinājuma tautas skaitīšanu. Pirmais mēģinājums jau ir noticis divās Latvijas mazpilsētās — Līgatnē un Sabilē, kā arī divos pagastos — Dobeles rajona Dobeles pagastā un Jēkabpils rajona Leimaņu pagastā. 1998. gadā ir paredzēta otrā izmēģinājuma skaitīšana — tā notiks kādā no Rīgas un vēl vienas Latvijas pilsētas (Daugavpils vai Liepājas) mikrorajoniem.

Atbildētības līmenis — apmierinošs

Pirmajā izmēģinājuma skaitīšanā tika saņemtas aizpildītas skaitīšanas lapas no 76% attiecīgās teritorijās dzīvojošajiem iedzīvotājiem pie divreizējas skaitīšanas lapu nosūtīšanas. Šādu līmeni var vērtēt kā apmierinošu.

Lai arī visi iedzīvotāji uz tautas skaitīšanu neatsaucās, lietojot matemātiskās metodes, iegūto informāciju var attiecināt uz visiem izvēlēto teritoriju pastāvīgajiem iedzīvotājiem.

Galvenie uzdevumi, kas tika izvirzīti 1997. gada izmēģinājuma tautas skaitīšanai, bija:

1) noskaidrot, vai iedzīvotājiem ir saprotams jautājumu formulējums, vai ir pieņemams skaitīšanas lapu noformējums; 2) dokumentācijas izsūtīšanas un skaitīšanas materiālu savākšanas pasta metodes noderīguma pārbaude; 3) iedzīvotāju reģistrā esošo fizisko personu adrešu pareizības pārbaude; 4) iedzīvotāju aktivitātes un atbildētības līmeņa izpēte; 5) programmapgādes pārbaude informācijas un adrešu iepriekšējai ietveršanai skaitīšanas lapās, kā arī datu ievadam, apstrādei u.c.

Iegūt nozīmīgu informāciju

Vadoties pēc tautas skaitīšanas laikā iegūtajiem datiem, ir iespējams iegūt daudzus svarīgus datus:

1. informāciju par bezdarba un nodarbinātības līmeni, kā arī par bezdarbnieku struktūru. Izmēģinājuma skaitīšanā noskaidrojās, ka visaugstākais bezdarba līmenis ir Leimaņu pagastā — 30%, bet viszemākais Līgatnē — 10%. Gandrīz visās apsekotajās teritorijās, izņemot Dobeles pagastu, augstāks bezdarba līmenis ir vīriešiem.

Nodarbinātības līmenis darbaspējas vecuma iedzīvotājiem šajās teritorijās ir ļoti dažāds. Visaugstākais nodarbinātības līmenis ir Līgatnē — 64%, viszemākais ir Leimaņu pagastā — 34%. Analizējot bezdarba un nodarbinātības līmeņu atšķirības vīriešiem un sievietēm, sieviešu nodarbinātības līmenis ir zemāks, taču viņas mazāk sevi atzīst par bezdarbniecēm un aktīvāk meklē darbu;

2. informāciju par vidējo mājsaimniecības lielumu: vienā mājoklī kopā dzīvojošo cilvēku kopskaits apsekotajās teritorijās svārstās no 1,9 cilvēkiem Līgatnes pilsētā līdz 2,8 Leimaņu pagastā;

3. informāciju par iedzīvotāju migrāciju. Apsekotajās teritorijās 93% (Dobeles pagastā) — 94% (Leimaņu pagastā) respondentu atbildēja, ka dzīves vietu nav mainījuši. Dzīvesvietu tās pašas pilsētas vai pagasta teritorijā mainījuši 2% (Leimaņu pagasta) līdz 5% (Dobeles pagasta) iedzīvotāju. No citām Latvijas teritorijām šajos pagastos ir ieceļojuši 2-3% aptaujāto iedzīvotāju;

4. informāciju par iedzīvotāju izglītības līmeni. Izdarītie pētījumi apsekotajās teritorijās liecina, ka apmēram pusei iedzīvotāju vecumā virs 15 gadiem (no 49% Dobeles pagastā līdz 56% Leimaņu pagastā) ir vidējā izglītība. Iedzīvotāju skaits, kuri ir ieguvuši augstāko izglītību, ir neliels — no 4% Dobeles pagastā līdz 6% Sabilē. Pamatskolas izglītības līmenis ir trešdaļai iedzīvotāju — no 33% Leimaņu pagastā līdz 39% Līgatnē.

Lasīt un rakstīt nepratēji veido no 0,6% (Leimaņu pagastā) līdz 1,9% (Dobeles pagastā). Šo iedzīvotāju grupu pamatā veido vecāku gadagājumu sievietes.

«Dienas bizness»

«NOVADNIEKS» — LASĪTĀJS

Jūs vēlaties paziņot par kādu interesantu notikumu vai nebūšanām savā pagastā, pilsētā? Jūs vēlaties ar avīzes starpniecību saņemt atbildi uz Jūs interesējošu jautājumu? Zvaniet «Novadniekam» ik darbdienu no plkst. 10.00 līdz 11.00 pa tālruni 21759.

Jautājums. Kādu pabalstu var saņemt pēc pensionāra nāves no sociālās apdrošināšanas?

Atbild Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Preiļu filiāles vadītāja A.Naglinska:

— Pensijas saņēmēja nāves gadījumā viņa ģimenei vai personai, kas uzņēmusies apbedīšanu, izmaksā apbedīšanas pabalstu divu mēnešu pensijas apmērā (likums «Par valsts pensijām» 37. pants).

Apbedīšanas pabalsta saņemšanai nepieciešami šādi dokumenti:

— pabalsta saņēmēja pase;

— miršanas izziņa pabalsta saņemšanai, ko izsniedz dzimtsarakstu nodaļa.

Apbedīšanas pabalstu var pieprasīt sešu mēnešu laikā no miršanas dienas. Pabalsta izmaksai dokumenti noformējami sociālās apdrošināšanas aģentūras rajona filiālē pēc pensijas saņēmēja pieraksta vietas. Lai saņemtu pabalstu par Preiļu rajonā pierakstītiem pensijas saņēmējiem, jāgriežas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Preiļu filiālē — Preiļos, A.Paulāna ielā 3a, 11. kabinetā, katru darba dienu no pulksten 8.30 līdz 17.00.

Jautājums. Preiļu tirgū ir ļoti daudz klaiņojošo suņu, katru dienu pa septiņi vai astoņi skraida. Vai tiešām neko nevar darīt, lai viņus izķertu?

Atbild Preiļu pilsētas pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktors Antons Krišāns:

— Lai gan klaiņojošo dzīvnieku izķeršanu solījām uzsākt jau pēc jaunā gada, šim pasākumam esam sagatavojušies tikai tagad. Šonedēļ ķērāji uzsāks darbu. Ir sagatavota tehnika, ar to nodarbosies divi speciāli sagatavoti cilvēki.

Gribu atgādināt, ka savā vaļā palaistos mīluļus atpakaļ saņems tikai tie pilsētnieki, kuri viņus būs reģistrējuši — sunim jābūt ap kaklu siksniņai ar žetonu, pēc kura mēs zināsim atrast saimnieku. Reģistrēts suns pie mums uzturēsies divas dienas, un saimniekam vajadzēs samaksāt par sava «drauga» barošanu un izmitināšanu.

Visi pārējie suņi, kuri nebūs reģistrēti, pie mums uzturēsies ne ilgāk kā vienu dienu, bet pēc tam tiks iznīcināti.

Sagatavoja L.Kirillova

Tas sākas ar samīdītu sniegavīru

AICINĀM UZ DISKUSIJU

Iespējams, ka daudziem mans satraukums liksies sakāpināts un pārspīlēts, sak, kas nu tur liels — bērni tikai pajokoja, padraiskojās. Tomēr tieši ar šādiem «jokiem» un šķietamiem sīkumiem arī sākas daudz lielākas nepatikšanas un problēmas.

Lai runa nebūtu pārāk vispārīga, teikšu, ka dzīvoju Preiļos, Celtnieku ielā 12. Māja atrodas piekalnītē, tūlīt aiz iedzīvotāju sakņu dārziņiem sākas pļava — ir kur suņiem izskrieties un bērniem paspēlēties. Bet nelielais uzkalniņš taisni kā radīts braukšanai ar ragaviņām, slēpēm vai tāpat vien uz dibena. Parasti tur sapulcējas bērni ne tikai no mūsu, bet arī no kaimiņu mājām. Tādās reizēs iet trokšņaini un jautri.

Svētdienas pēcpusdienā laukā bija silti, atkal atkusnis. Pēc pastaigas kopā ar meitām nolēmām, ka pie mājas ir jāuzceļ sniegavīrs. Nekāds lielais nebija, bet tāds smaidīgs un ar visīstāko burkāndegunu apaļās sniega galvas vidū.

Aizrautīgo sniegavīra tapšanas procesu pa gabaliņu vēroja divas sākumskolas vecuma meitenes, kuras līdz tam vizinājās ar ragaviņām. Meitenes no mūsu pašu Celtnieku ielas 12. nama, katru dienu redzētas turpat pagalmā.

Pēc minūtēm desmit, kad kopā ar meitām jau bijām dzīvoklī noģērbušies, nolēmām iziet uz lodžijas un palūkoties, kāds tad no trešā stāva izskatās mūsu sniegavīrs. Bet baltā vīra vairs nebija — tikai nejauki samīdīta un izsvaidīta sniega čupiņa. Aiz mājas stūra nozibēja divu meiteņu raibās vējjakas un saitiņā vilktās ragaviņas.

«Māmiņ, kāpēc viņas tā izdarīja? Mēs taču sniegavīru uzcēlām, lai visi varētu pa logu skatīties un priecāties, cik viņš jauks!..» Manas vecākās meitas balsī skanēja patiesa neizpratne, bet jaunākā skatījās uz iznīcināto sniegavīru un klusējot norausa asaras.

Neesmu mācījusies ne pedagoģiju, ne psiholoģiju, tāpēc runāju ar saviem bērniem par to, ka šīs meitenes samīdīja mūsu sniegavīru, droši vien, tikai zaļas skaudības dēļ. Viņu vecāki nekad netika manīti kopā ar bērniem ceļot sniegavīru vai cietoksni, viņi nemeklēja burkānus sniegavīru deguniem.

Redzēt siltas un mīļas attiecības starp citiem cilvēkiem, bet vienlaikus sajust tukšumu un vienaldzību ap sevi — tas ir sāpīgi un neizturami skumji pat bērniem. Rodas spontāna vajadzība izdarīt ko tādu, lai tie laimīgie arī sajūt, ka kādam cilvēkbērnam ir slikti, ka viņš ir vientuļš savā ģimenē.

Pirms rakstīt šīs rindas, ilgi domāju, vai no tā būs kāds labums. Meitenes, kuras samīdīja mazu, baltu sniegavīru, protams, nelasīs šīs rindas. Bet mums, pieaugušajiem, gan derētu padomāt, ka ar savu vienaldzību un šķietamo aizņemtību atņemam saviem bērniem ko ļoti svarīgu — ticību, cerību, mīlestību. Iespējams, ka dvēseles tukšums un vientulība, kas mūs nomoka vēlākos gados, sākas tieši bērnībā, ar kādu samīdītu un nopostītu sniegavīru.

Negribu nevienu aizskart vai apvainot. Tomēr aicinu «Novadnieka» lasītājus uzsākt diskusiju. Rajona skolās tagad strādā psihologi. Arī viņiem noteikti ir kas sakāms. Tāpēc vienkārši parunāsimies par to, kā aug mūsu bērni. Kas tad cits, ja ne viņi, mūsu mazie, mīļie draiskuļi, pēc gadiem cels sniegavīrus saviem ķipariem...

Lidija Kirillova

Līvāni CESO konsultanta skatījumā

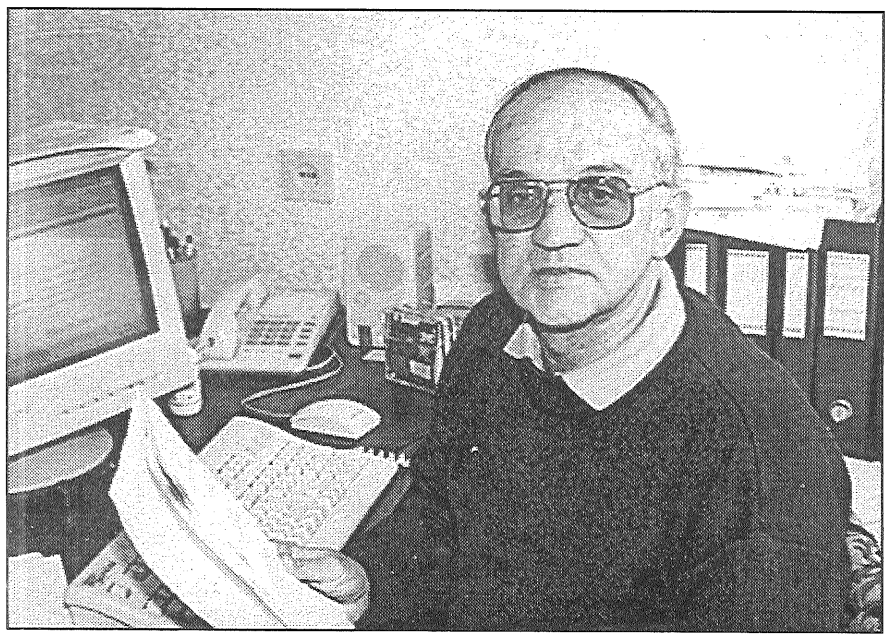

● CESO konsultants Džeiks Savackis: «Daudziem uzņēmējiem trūkst zināšanu menedžmentā, būtu lietderīgas īpašas apmācības šinī jomā.»

Divas nedēļas mūsu rajonā viesojās Kanādas brīvprātīgo uzņēmējdarbības konsultantu asociācijas CESO pārstāvis Džeiks Savackis. Par šīs darba vizītes mērķiem un iespaidiem Līvānos viņš pastāstīja «Novadniekam».

Uzņēmējiem jāmācās menedžments

— Latvijā gribu iepazīties, kā strādā pilsētu administrācija un kā notiek uzņēmējdarbība. Līvānos neizmanto daudzas rūpnieciskās ražotnes. Domāju, ka jāatrod ārzemju investori, jāieved ražošanas iekārtas un jāuzsāk darbs. Pilsētā ir daudz bezdarbnieku. Gribu izpētīt, kā šo problēmu varētu labāk atrisināt.

Bet ir uzņēmumi, kuri sekmīgi darbojas, — «Anda Optic», «Līvānu stikls», firma «ŽKS». Taču uzņēmumos, kuros darbs norit nevienmērīgi, vadītāji nezina, kā pareizi vadīt ražotni, jo trūkst zināšanu menedžmentā. Nav arī zināšanu par to, kā uzsākt biznesu, kā aizņemties naudu un kā to atmaksāt. Tādēļ būtu lietderīgas īpašas apmācības menedžmentā. Uz Līvāniem varētu atbraukt speciālisti no Kanādas vai citurienes un kādu gadu šeit pastrādāt, lai palīdzētu uzņēmējiem apgūt šo nozari. Tā būtu reāla palīdzība.

Vajadzīga reklāma un jaunas ražošanas iekārtas

— Ļoti svarīga ir reklāma, tiesa, tā maksā dārgi, taču ir ļoti nozīmīga jebkurā biznesā. Kad aizbraukšu uz Kanādu, savam kaimiņam, kurš ir uzņēmējs, jautāšu, vai viņam nav interese, piemēram, par mēbeļu ražotni Latvijā, jo šeit ir daudz mežu un daudz neizmantotu iespēju. Nezinu, vai tas interesēs ārzemju uzņēmējus, taču varu palīdzēt veidot kontaktus.

Uzņēmumos ir novecojušas ražošanas iekārtas, kuras ir saglabājušās vēl no četrdesmitajiem, piecdesmitajiem gadiem. Bez modernām ražotnēm ar savu produkciju nevar ieiet pasaules tirgū. Cilvēki to apzinās, taču viņiem nav kontaktu, lai uzzinātu, kur vajadzīgo aprīkojumu iegādāties. Ja arī to iegādājas, tad nav skaidrības, kā varēs par tām norēķināties. Tie ir ļoti sarežģīti jautājumi, uz kuriem jāsāk meklēt atbildes.

Mani pārsteidza atvērtās durvis

— Esmu ievērojis, ka Līvānu pilsētas domes priekšsēdētāja kabineta durvis pirmdienās ir atvērtas katram iedzīvotājam, kurš vēlas atnākt un runāt par savām problēmām. Neko tādu citur nebiju redzējis. Tā ir lieliska ideja, kas man patīk. Taču domes priekšsēdētājs ir pārāk aizņemts, lai spētu atrisināt visus jautājumus. Līvāni ir liela pilsēta, un man šķiet dīvaini, ka nav direktora, kurš atvieglotu pašvaldības vadītāja darbu. Šobrīd ir tā, — ja Gercāna kungs izbraucis, cilvēkam nav pie kā griezties.

Kvalitatīvi strādāt traucē arī tas, ka daudz laika aizņem «darbs ar papīriem». Domē gan ir daži kompjūteri, taču nav kompleksas sistēmas, lai tās darbinieki vienmēr varētu iegūt vajadzīgo informāciju.

Tie ir tikai mani pirmie vērojumi Latvijā, jo esmu sava darba sākumā, tādēļ galīgos secinājumus pagaidām vēl nevaru izdarīt.

Intervēja M.Dziesma
J.Silicka foto

LĪVĀNU PILSĒTAS DOMĒ

■ **Piešķirti līdzekļi.** Dome nolēma piešķirt divām Saules skolas audzēknēm 10 latu ikmēneša pabalstu no 1998. gada 1. janvāra līdz 1998. gada 30. jūnijam, viņu ģimenes atzītas par trūcīgām. No sociālas palīdzības līdzekļiem tiks apmaksātas brīvpusdienas 164 Līvānu 1. vidusskolas un 117 Līvānu 2. vidusskolas skolēniem no 1998. gada 1. februāra līdz 31. maijam. Izskatot Neredzīgo biedrības Rēzeknes starprajonu valdes vēstuli, dome iedalīja 52 latus trīspadsmit Līvānos dzīvojošiem redzes invalīdiem «runājošo» pulksteņu iegādei. Apstiprināta izdevumu tāme (Ls 130) sportistu vakara organizēšanai.

■ **Uzstādīs taksofona kabīni.** Dome nolēma piešķirt SIA «Lattelekom» zemes gabalu lietošanā 25 m² platībā taksofona kabīnes uzstādīšanai Rīgas ielā 108a. Pirms projekta izstrādāšanas no pilsētas tehniskajiem dienestiem jāsaņem tehniskie noteikumi. Darbu varēs sākt pēc projekta saskaņošanas un būvatļaujas saņemšanas Līvānu būvvaldē.

■ **Dome apstiprināja attīstības plānošanas komisijas nolikumu.** Komisijai jāsekmē un jākoordinē sociāli ekonomiskās attīstības programmas un pilsētas apbūves plāna izstrāde, jāiesniedz priekšlikumi par izmaiņām rajona sociālās un ekonomiskās attīstības programmā, jāizstrādā nozaru attīstības programma.

Komisija strādās patstāvīgi, bet tai būs arī tiesības pieaicināt speciālistus atzinuma vai slēdziena saņemšanai attiecīgajā jautājumā, kā arī veidot darba grupas atsevišķu uzdevumu veikšanai.

M.Dziesma

Kraukļa vietā varēja būt arī pīpeņu ziedi

Preiļi 1938

Šogad līdz ar Preiļu pilsētu savu sešdesmito jubileju svin arī Preiļu krauklis, kurš tik lepni dižojas ģerbonī. 1938. gada septembrī apritēs apaļi sešdesmit gadi kopš melnais putns tika apstiprināts kā Preiļu pilsētas ģerboņa simbols. Padomju varas uzvaras gājiena laikā gan to nomainīja ar citu, it kā laika prasībām atbilstošāku variantu. Nu krauklis ir atgriezies.

Izrādās, ka padomjlaika viļņainais karogs ar labības vārpām zem parka vārtiem nav vienīgais kraukļa «konkurents». Savā laikā ģerbonim ir bijis vēl viens — pieci pīpenes ziedi.

1923. gadā Latvijā izveidoja heraldisko komiteju, kuras pamatuzdevums bija apriņķu un pilsētu ģerboņu izstrādāšana. Iesniedzot likumu par visu līmeņu pašvaldību iestāžu ģerboņiem apspriešanai Saeimā un apstiprināšanai valsts prezidentam, šī nepieciešamība tika motivēta ar vairākiem iemesliem. Piemēram, pilsētām, kuras ieguvušas pilsētas tiesības tikai Latvijas neatkarības laikā, ģerboņu nemaz nebija, bet pastāvošie saturēja emblēmas, kuras nebija savienojamas ar neatkarīgās Latvijas valsts ideju.

Heraldikas komitejas locekļi no 1930. līdz 1938. gadam ģerboņu motīvu meklējumos tiecās sasniegt tīri dekoratīvus mērķus. Ģerboņu zīmējumu autors bija Kārlis Krauze. 1937. gada novembrī komitejā pārrunāja iespēju Preiļu ģerbonī izmantot pīpenes ziedu, vanagu vai cīrulīti. 1938. gada janvārī komitejā iesniedza šādu projekta variantu — zaļā laukā pieci pīpenes ziedi, taču projektu neapstiprināja.

● Viena no trīsdesmito gadu tautiskajām «pīpenītēm».

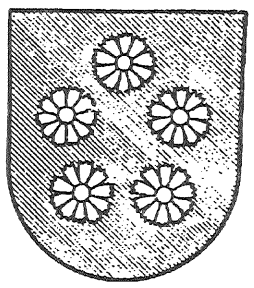

● Preiļu pilsētas ģerboņa projekta variants 1938. gada janvārī.

1938. gada 30. septembrī Valsts prezidents Kārlis Ulmanis un heraldikas komitejas priekšsēdētājs H.Albats apstiprināja galīgo Preiļu pilsētas ģerboņa variantu — zelta laukā uz labo pusi pagriezies melns krauklis.

L.Kirillova

Muzejs pilsētas jubilejai sarūpējis trīs izstādes

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieces pilsētas jubilejai sarūpējušas trīs izstādes, kuras skatāmas jau no 2. februāra.

Rajona galvenās bibliotēkas telpās izvietotas Rēzeknes mākslas koledžas stājmākslas nodaļas audzēkņu, Preiļu 1. vidusskolas absolventu Daces Abrickas un Jāņa Plivdas aizvadītās vasaras studijas brīvā dabā «Plenērs`97». Skatītāju uzmanībai jaunie mākslinieki piedāvā zīmējumus un eļļas studijas.

Preiļu 1. pamatskolā skatāma izstāde «Preiļi gleznās». Visi darbi nākuši no muzeja fondiem, tāpēc muzeja telpās kādu laiku izskatīsies neierasti tukšs.

«Preiļi gadsimtu mijā» — tāds nosaukums dots vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondos tapušajai izstādei, kur ir daudz fotogrāfiju ar pazīstamiem un jau aizmirstiem skatiem no mūsu pilsētas.

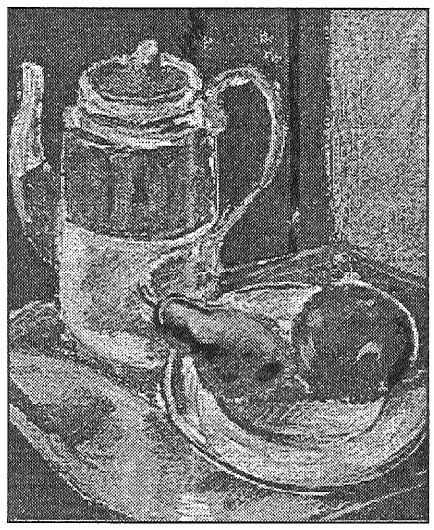

● Daces Abrickas «Klusā daba».

Ne šai, ne pārējām izstādēm apmeklētāju netrūkst.

L.Kirillova

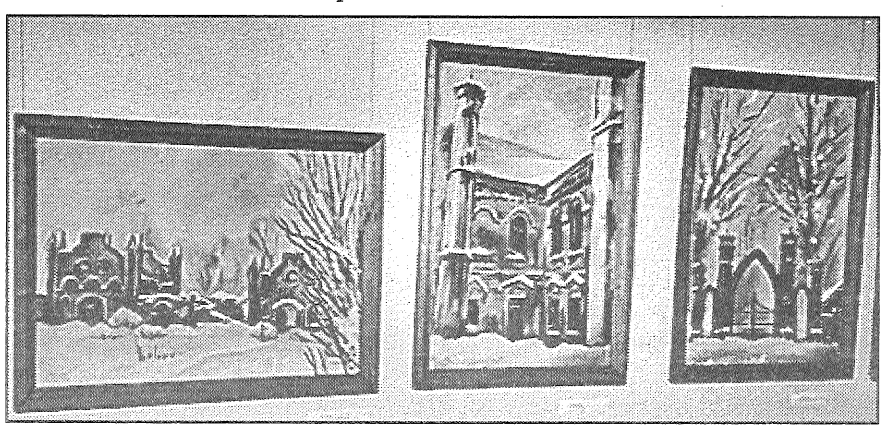

● Gleznās Preiļi izskatās jauki un mīļi gan vasaras plaukumā, gan sniega baltumā. J.Silicka foto

LAUKU AKTUALITĀTES

Pirmoreiz valsts subsīdijas būs paredzētas zemniekiem, kuri nodarbojas ar ekoloģisko lauksaimniecību

Visvairāk ekozemnieku Latvijā ir Preiļu, Cēsu un Liepājas rajonos. Latvijā šādu entuziastu ir apmēram 200. Preiļu rajona ekobiedrībā šobrīd darbojas piecpadsmit biedri, septiņi no tiem ir saņēmuši Zaļo sertifikātu. Par vienu no svarīgākajiem uzdevumiem rajona ekozemnieku biedrība uzskata savu zemnieku tālākizglītošanu.

Par reģistrēto un nopirkto traktortehniku 1997. gadā

Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas Preiļu rajona daļā aizvadītajā gadā reģistrēta 269 pašgājēja traktortehnika un 101 piekabe. Vienu jaunu traktoru MTZ-952 iegādājās paju sabiedrība «Turība», un četri rajona zemnieki nopirka MTZ-80. Rajonā ir reģistrēti 135 dažādas tehnikas pirkšanas pārdošanas līgumi.

Atestēti traktortehnikas vadītāji

1997. gadā Preiļu rajonā 53 jaunieši ir ieguvuši traktortehnikas vadītāja tiesības. Līvānu 1. vidusskolā ir atestēti 15 traktortehnikas vadītāji, Rudzātu vidusskolā — 4, bet Aglonas lauksaimniecības skolā — 34 jaunieši.

Par subsidēto lauksaimniecības tehniku 1997. gadā

Kā informēja Lauksaimniecības departamenta direktora vietnieks Jānis Desainis, aizvadītajā gadā valsts subsīdijas saņēmuši tikai piecu jaunu lauksaimniecības tehnikas līdzekļu īpašnieki. Subsīdijas ir saņemtas par trīs traktoru, viena arkla un viena miglotāja iegādi.

Tehniku drīkstēs pārdot tikai licencētas tirdzniecības organizācijas

Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas rīkojumā Nr. 330 «Par licenču izsniegšanas kārtību mazumtirdzniecībai ar traktortehniku» noteikts, ka pēc 1998. gada 31. marta Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijā nevarēs reģistrēt to traktortehniku, ko pārdevušas tirdzniecības organizācijas, kurām nav licenču traktortehnikas mazumtirdzniecībai.

Preiļu rajonā šādas licences tiks izsniegtas SIA «Agroapgāde» Aglonā un i/u «Ezermuiža» Līvānos.

Tuvojas Valsts tehniskā apskate lauksaimniecības tehnikas līdzekļiem

Valsts tehniskās uzraudzības Preiļu rajona nodaļas inspektori jau marta beigās uzsāks valsts tehnisko apskati pagastos. Tiem tehnikas īpašniekiem, kuriem ir jāmaina valsts reģistrācijas numura zīme, jāierodas inspekcijā, jo zīmju reģistrēšanu pagastos turpmāk vairs neveiks.

Valsts tehniskā apskate visai traktortehnikai jāveic līdz 1998. gada 1. jūlijam, bet biešu un citu tehnisko kultūru novākšanas mašīnām — līdz 1998. gada 31. augustam.

M.Dziesma

Konsultācijas zemniekiem par subsīdijām

No 26. janvāra līdz 2. februārim rajona lauksaimniecības departamenta speciālisti sniedza konsultācijas zemniekiem par subsīdijām 1998. gadā. Kā pastāstīja departamenta direktora vietnieks Jānis Desainis, speciālistiem zemnieki uzdevuši daudzus jautājumus. Visvairāk interesējušies par lopkopību, augkopību, celtniecību, tehnikas iegādi. Mazāk — par netradicionālo lauksaimniecību un tūrismu. Uz jautājumiem, vai no valsts budžeta subsidēs arī trīsfāžu elektrolīniju ierīkošanu, ceļu būvniecību un meliorāciju, departamenta speciālisti atbildējuši noliedzoši, jo subsīdijas 1998. gadā šim nolūkam nav paredzētas.

Lauksaimniecības departamentu visbiežāk apmeklē zemnieki no Saunas, Rožupes, Rožkalnu, Rušonas, Aglonas, Pelēču un Aizkalnes pagasta. Vairāki zemnieki kārto dokumentus subsīdiju saņemšanai šajā gadā.

***

«Novadnieks» piedalījās vienā no zemnieku tikšanās reizēm ar departamenta speciālistiem — šoreiz Līvānos, pilsētas domes sēžu zālē. Lai uzzinātu zemnieku domas par konsultāciju lietderību un par to, kādas valsts subsīdijas jau saņemtas, kādas domā pieprasīt, tika aptaujāti dažu pagastu zemnieki.

Valdis Ancāns,
Turku pagasta zemnieks:

— Jau aptuveni piecus gadus apsaimniekoju 19 hektārus zemes, no tiem lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir 13,5 hektāri. Līdz šim audzēju pārdošanai atklātā laukā dārzeņus. Šobrīd lielākā problēma ir lopu kūts celtniecība, bet neesmu pārliecināts, vai varēšu saņemt subsīdijas, jo ir noteikts ļoti īss celtniecības termiņš — līdz gada beigām.

Līdz šim subsīdijas neesmu saņēmis, lai nopirktu tehniku, ņēmu kredītus bankā. Tādēļ uz konsultācijām ierados, lai uzzinātu par subsīdijām celtniecības vajadzībām.

Zemnieku mācības man nav nepieciešamas, jo pēc izglītības esmu vetārsts.

Imants Lasmanis,
Rožupes pagasta zemnieks:

— Saimniecība man ir no 1992. gada, audzēju cukurbietes, kuras nododu pārstrādei un saņemu atpakaļ graizījumus lopbarībai. Man ir naturālā saimniecība, turu tikai pāris govis un cūkas. Mani neapmierina valsts noteiktie ierobežojumi — subsīdijas par cukurbietēm maksā tikai tad, ja tās ir izaudzētas 2 hektāru platībā. Tad zemnieks var saņemt subsīdijas 30 latu par vienu hektāru.

Uz šo sapulci atnācu, lai uzzinātu, kādas subsīdijas varēs dabūt tehnikas iegādei. Ja spēšu sadabūt naudu un nopirkt tehniku, tad varu cerēt uz valsts atbalstu.

Saņemtās konsultācijas apmierina. Lauksaimnieciskās izglītības man nav, es mācīšos, laikam, klātienē.

Anita Silava,
Turku pagasta zemniece:

— Saimniecība ir no 1993. gada, apsaimniekoju 30 hektārus zemes. Pārsvarā nodarbojamies ar piena lopkopību, slaucam piecas govis. Audzējam šķirnes lopus, arī jaunlopus, un veicam piena pārraudzību. Esam saņēmuši subsīdijas par pārraudzību, arī par nodotajiem jaunlopiem saņēmām 45 latus par katru, jo lopu svars bija virs 420 kilogramiem. Saņēmām subsīdijas par graudiem — 9 latus par hektāru, pavisam ar graudaugiem bija apsēti pieci hektāri. Tā kā audzējam šķirnes lopus, arī šogad ceram dabūt subsīdijas.

Pēc izglītības esmu zootehniķe, taču neesmu zemes īpašniece. Zeme pieder vīram, kurš ir beidzis tikai lauksaimniecības skolu, tāpēc viņam būs jāmācās.

Zinaida Turkupole,
Jersikas pagasta zemniece:

— Strādāju pagastā par veterināro speciālisti. Ir tikai 10 hektāri, tāpēc nomājam vēl 15 hektārus. Pārsvarā audzējam graudaugus. Kad par graudiem saņēmām naudu, nopirkām tehniku, tagad ceļam šķūni tehnikas un graudu uzglabāšanai. Audzējam arī agros kartupeļus 1,2 hektāru platībā, tos pārdodam diezgan ātri. Man ir četras slaucamas govis, sivēnmātes, un lielākā nauda nāk no sivēnu pārdošanas.

Subsīdijas saņēmu par lopkopību, par piena analīzēm, piena pārraudzību, tagad arī par graudiem. Par 1997. gadu mums subsīdijas nebūs.

Konsultācijas ir ļoti vajadzīgas. Gribam, lai būtu vairāk informācijas par ķimikāliju lietošanu. Pagastā ir ļoti daudz zemnieku, kurus interesē šis jautājums.

M.Dziesma
J.Silicka foto

● Lauksaimniecības departamenta speciālisti sniedz konsultācijas zemniekiem Līvānos.

Pieaug kopējie ražas apjomi

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, salīdzinot ar 1996. gadu, pagājušajā gadā pieauga cukurbiešu, linšķiedras, graudaugu un pākšaugu raža, taču mazāki novāktās ražas apjomi nekā 1996. gadā bija kartupeļiem, dārzeņiem un lopbarības saknēm.

Salīdzinot ar 1996. gadu, pērn graudaugu un pākšaugu raža sasniedza 107,7%, ziemāju — 111,8%, vasarāju — 104,7%. Linšķiedras apjomi sasniedza 116,4%, cukurbiešu — 150,3%, ilggadīgo zālāju siena — 100,4%, bet kartupeļu, dārzeņu un lopbarības sakņu apjomi kritās un sasniedza attiecīgi 77,6%, 81,6% un 95,3%.

1997. gada rudenī palika nenovākti graudaugu sējumi 4,2 tūkst. ha jeb 0,8% no novākšanai paredzētās platības, no tiem 0,8 tūkst. ha valsts saimniecībās un statūtsabiedrībās, bet zemnieku saimniecībās, piemājas un personiskajās palīgsaimniecībās — 3,4 tūkst. ha jeb 0,9% no novākšanai paredzētās platības. Pagājušajā gadā pieauga arī lauksaimniecisko kultūru ražība. Lielāks pieaugums bija novērojams zemnieku saimniecībās, piemājas saimniecībās un personiskajās palīgsaimniecībās, kaut gan pieauguma atšķirība starp valsts saimniecībām un zemnieku saimniecībām ir maza.

«Dienas bizness»

Galveno lauksaimniecības kultūru ražība saimniecībās

Vidējā ražība, cnt/ha

Kultūra	1996. g.	1997. g.
Graudaugi, pākšaugi	21,5	21,4
Ziemāji	22,6	24,8
Vasarāji	20,8	19,4
Linšķiedra	5,9	10,8
Cukurbietes	259	355
Kartupeļi	138	121
Dārzeņi	108	107
Lopbarības saknes	230	256
Ilggadīgo zālāju siens	27,2	29,8

Pērn samazinājusies gan ražība, gan lopu skaits

LR Statistikas pārvalde paziņojusi 1997. gada rezultātus lauksaimniecībā.

Kartupeļu ražība pērn bijusi 131 centners no hektāra, kas ir par 17 centneriem mazāk nekā iepriekšējā gadā. Samazinājusies arī citu dārzeņu ražība, izņemot cukurbietes. 1997. gadā no hektāra ievākti 355 centneri cukurbiešu, kas ir par 94 centneriem vairāk nekā gadu iepriekš. Par 16,4 procentiem palielinājusies linšķiedras ieguve no hektāra, tomēr kopējais tās ražošanas apjoms Latvijā joprojām ir mazs, — saražotas tikai 920 tonnas.

Turpina sarukt arī lopu skaits. Cūku 1997. gadā Latvijā bijis par 30,2 tūkstošiem jeb 6,6 procentiem mazāk nekā pirms gada. Govju skaits samazinājies līdz 265 tūkstošiem (salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 4,2 procentiem), bet kopumā liellopu skaits sarucis vēl straujāk — par 6,1 procentu.

Pavisam maz Latvijā palicis aitu — tikai 40,8 tūkstoši, un to skaits pagājušajā gadā samazinājies par 26,5 procentiem.

Mājputnu un zirgu skaits pērn sarucis attiecīgi par 10 un 6,3 procentiem.

«Zem guloša akmens ūdens netek»

jeb Kā atrast savu vietu darba tirgū

«Novadnieks» jau vairākkārt ir rakstījis, kā mūsu rajonā tiek risinātas darba meklētāju problēmas un kādas organizācijas ar to nodarbojas. Šoreiz uz sarunu aicinājām Nodarbinātības valsts dienesta Līvānu biroja darba koordinatori Antru Šalku *(attēls pa labi)* un Profesionālās karjeras izvēles centra arodkonsultanti Mariju Stalidzāni.

● Marija Stalidzāne: «Mēs nepārtraukti aicinām cilvēkus mācīties, jo šobrīd ir vajadzīgi konkrēti speciālisti. Lielākas izredzes atrast darbu ir tiem, kuri prot svešvalodas un prot rīkoties ar datoru.»

● Antra Šalka: «Bieži vien cilvēks zina, ko grib, taču viņam ir nepieciešams kāds stimuls. Šādu stimulu mēs viņam dodam un palīdzam noticēt paša spēkiem.»

Palīdz atrast vietu darba tirgū

Cilvēkiem, kuri ierodas Darba meklētāju klubā vai uz konsultāciju pie arodkonsultantes, netiek piedāvāts darbs, bet gan palīdzība sagatavoties darba meklējumiem. Cilvēki tiek mudināti aktivizēt sevi, jo darbu atrast var, kaut vai kaimiņu rajonos.

Arodkonsultantam ir dažādi testi, ar kuriem var noteikt profesionālās spējas un intereses. Nodarbību laikā tiek sniegta informācija, kā pieteikties konkursiem, sagatavoties sarunai ar potenciālo darba devēju.

Kā liecina statistika, mazpilsētās joprojām darbojas «old man» princips. Tas ir, darbā pieņem tikai labi pazīstamus cilvēkus. Tomēr aizvien svarīgāk kļūst, cik labs speciālists ir šis cilvēks, nevis tas, cik viņš ir labs draugs. Darba meklētāju sagaida trīs varianti: dos darbu, liks pagaidīt vai arī atteiks. Uz to katram darba meklētājam ir jāsagatavojas un sevi uz to ir jānoskaņo, ir jārēķinās arī ar konkurenci un jācenšas šajā cīņā uzvarēt.

Ejot pie darba devēja, cilvēkam jāprot sevi parādīt, jo pirmais iespaids, kāds darba devējam radīsies, būs noteicošais. Ir gadījies, ka cilvēks, uz pārrunām ejot, nav paņēmis līdzi nepieciešamos dokumentus un, ierodoties vēlreiz, konstatējis, ka šī darba vieta jau atdota citam. Arī šī pieredze ir jāpatur prātā.

Pašam ir jāuzņemas atbildība

Ar darba meklētājiem tiek veiktas pārrunas par pārkvalificēšanos. Svarīgi ir izvēlēties piemērotus kursus, kurus beidzot šim cilvēkam palielinātos izredzes darba tirgū. Tomēr atbildība par savu izvēli ir katram jāuzņemas pašam, tādēļ tiek modelēta situācija, kā viņam dzīve varētu veidoties pēc attiecīgo kursu beigšanas, vai viņam apgūtajā amatā patiks strādāt visu mūžu.

Apmācības vai pārkvalificēšanās kursus organizē atbilstoši reālajam pieprasījumam. Taču tas, kurš no kursus pabeigušajiem paliks strādāt uzņēmumā, ir tikai darba devēja kompetencē. Pašlaik visām firmām ir vajadzīgi konkrēti speciālisti un tā tas būs arī turpmāk. Arodkonsultanta rīcībā ir visa nepieciešamā informācija par kursiem un mācību iestādēm gan mūsu valstī, gan arī ārzemēs.

Daudzu cilvēku domāšanā saglabājies padomju laiku uzskats, ka var aiziet un pieteikties uz kaut ko gatavu. Tomēr katram pašam ir jāatrod savs problēmas atrisināšanas veids. Šobrīd darba tirgū vajadzīgi uzņēmīgi, enerģiski cilvēki, spējīgi strādāt komandā un pieņemt patstāvīgus lēmumus.

Diemžēl daudzos gadījumos cilvēki, kas sasnieguši 40 gadu vecumu, ir vecās izglītības sistēmas varā un nav spējīgi ātri pārkārtot savu domāšanu. Taču tiem, kuri nemitīgi iet laikam līdzi, ir pietiekoši aktīvi un mācīties spējīgi, nebūs problēmu jebkurā vecumā. Svarīga ir katra paša dzīves uztvere un spēja radoši strādāt.

Līvānu darba meklētāju klubā

Līvānu darba meklētāju klubu (DMK) līdz 1997. gada beigām apmeklēja 226 sievietes un 30 vīrieši. Ar pamata izglītību DMK darbojās 20 cilvēki, ar vispārējo vidējo — 21, ar arodizglītību — 111, ar vidējo speciālo — 97 un ar augstāko izglītību tikai septiņi cilvēki.

● DMK nodarbību laikā.

Vecumā no 15 līdz 19 gadiem uz nodarbībām un konsultācijām ieradās 11 darba meklētāji, no 20 līdz 24 gadiem — 91, no 25 līdz 29 gadiem — 31. Visvairāk DMK pēc palīdzības griezās brieduma gadus sasniegušie — vecumā no 30 līdz 49 gadiem ieradās 122 cilvēki, taču tikai viens cilvēks vecumā no 50 līdz 54 gadiem.

Informācija par Nodarbinātības valsts dienesta Preiļu nodaļas Līvānu darba meklētāju kluba organizētajiem pasākumiem 1996.-1997. gadā

DMK noorganizētie pasākumi (tēmas nosaukums)	Apmeklētāju skaits katrai tēmai
1. Saskarsmes psiholoģija, sagatavošanās tikšanās reizei ar darba devēju	330
2. Tikšanās ar arodkonsultantu — profesionālo interešu un spēju analīze	344
3. Rakstiskās darbā pieteikšanās formas: CV sagatavošana, teorija un prakse, pavadvēstule, pilnvara u.c. Valsts valodas pielietošana darījumrakstos	302
4. Darbs komandā, lomu spēles, telefona sarunas tehnika	290
5. Darba likumdošana	335
6. Uzvedības kultūra	119
7. Runas kultūra	110
8. Pašnodarbinātās personas statuss	120
9. Pārkvalificēšanās iespējas un nepieciešamība	290
10. LR likums «Par nodarbinātību»	350
11. Diskusija «Savu dzīvi es plānoju pats»	301
12. Tikšanās ar krāsu un stila konsultantu — profesionālais tēls un tā nozīme lietišķajās attiecībās	256
13. Informācijas diena: «Uzņēmējdarbības pamati»	162
14. Informācijas diena: «Ieskats floristikā»	30
15. Tikšanās ar darba devējiem, pašvaldības un valsts iestāžu vadītājiem	160
16. Seminārs «Demokrātija un ilgtspējīga (līdzsvarota) attīstība»	12
17. Daugavpils novada UAC informācijas diena	40
18. Tikšanās ar CESO (Kanādas brīvprātīgie padomdevēji uzņēmējdarbībā) biznesa konsultantu	25
19. Tikšanās ar sabiedriskās organizācijas «Baltā māja» vadītāju	20
20. Tikšanās ar Līvānu sociālās aprūpes nodaļas darbiniekiem	50

Par 1997. gada rezultātiem «Novadniekam» stāsta mācību centra «Personāls» Līvānu filiāles vadītāja Liene Šaitere.

Pagājušajā gadā pārkvalificēti un apmācīti 135 darba meklētāji, kuri strādāja vienpadsmit grupās. Datortehniku Preiļos apguvuši 12, bet Līvānos — 23 cilvēki. Latviešu valodas apmācības Līvānos notika divās grupās, valsts valodu kopumā apguva 30 cilvēki, bet kokzāģēšanas operatora specialitāti Aglonā ieguva 11 interesenti. 14 cilvēki Līvānos mācījās par grāmatvežiem, par optisko šķiedru operatoriem — 20, par sekretārēm lietvedēm mācījās 15 sievietes un zināšanas mājas aprūpē ieguva desmit cilvēki.

Strādājam ne tikai ar bezdarbniekiem, bet arī ar tiem strādājošajiem, kuri vēlas apgūt datormācību par maksu. Ja kādu specialitāti Līvānos iegūt nevar, darba meklētāji tiek sūtīti mācīties uz Rīgu.

***

Lai pārliecinātos, kā līvānieši risina savas darba problēmas un cik lielā mērā viņiem ir nepieciešama palīdzība «no malas», «Novadnieks» veica aptauju, kura parādīja, ka darbu var atrast gan pēc «veco paziņu» principa, gan izmantojot radniecības saites. Cerības tikt pie darba ir arī tam, kurš mērķtiecīgi apgūst specialitāti un nemitīgi papildina savu izglītību, tas ir — aktīviem cilvēkiem, kuri savu dzīvi veido paši saviem spēkiem.

Lilita Bērziņa, bezdarbniece:

— Pašlaik apmeklēju Darba meklētāju kluba nodarbības, kuras vērtēju ļoti pozitīvi. Nāku regulāri, pašmācības ceļā mācos angļu valodu, izmantojot speciālista konsultācijas. Šeit tiek rīkoti testi par katra spējām un interesēm. Esmu pabeigusi grāmatvežu kursus iesācējiem, un pašlaik gaidu, kad «Turības» mācību centrā varēšu mācīties par bilancspējīgu grāmatvedi. Pēc tam mēģināšu dabūt darbu kādā firmā.

Nodarbības mani apmierina, šeit es pārvarēju savus mazvērtības kompleksus, atguvu pašapziņu un ticību saviem spēkiem.

Nadzežda Bahareva, pārdevēja firmā «Baiba»:

— Bezdarbniece biju piecus gadus, mēģināju atrast darbu, bet neizdevās. Beidzot palīdzēja māsa, kura pazina firmas īpašnieci Jēkabpilī un iekārtoja mani darbā. Galvenā darba devēja prasība bija — godīgums un spēja laipni apkalpot pircējus. Īpašas zināšanas šajā darbā nebija vajadzīgas, mani apmācīja tirdzniecībā un kādu laiku vēroju, kā Jēkabpils veikalos strādā kolēģes.

Esmu apmeklējusi arī Darba meklētāju kluba nodarbības, pabeidzu datoru kursus, taču šīm zināšanām pielietojumu nevarēju atrast. Nodarbību laikā visvērtīgākās likās psihologa konsultācijas, ar kura palīdzību atguvu cerību nokārtot savas problēmas.

Anna Barkauska, pārdevēja i/u «Daugulis un Co»:

— No manis neatkarīgu apstākļu dēļ, divreiz esmu palikusi bez iztikas līdzekļiem, taču katrreiz centos aktīvi darboties, lai nokārtotu savas problēmas — tirgojos ar gaļu un pienu. Man arī nekad nav bijušas īpašas grūtības darba meklējumos, jo darba devēji mani vienmēr ir uzmeklējuši paši.

M.Dziesma
J.Silicka foto

«Aiviekstes lakstīgalas» pirmās kārtas uzvarētāji

Preiļu bērnu mūzikas skolā notika izcilā latviešu solista Jāņa Zābera piemiņai veltītā konkursa «Aiviekstes lakstīgalas» pirmā kārta. Vērtēšanas komisijā bija Preiļu bērnu mūzikas skolas direktore Santa Oša, pedagogs Alberts Vucāns, Preiļu skolu mūzikas skolotāji Ilze Rožinska un Arvīds Gžibovskis. Apkopojot rezultātus, savu viedokli varēja izteikt arī tie mūzikas skolotāji, kas uz konkursu pavadīja savus audzēkņus.

Pirmo vietu ieguva Mārtiņš Valainis no Aglonas vidusskolas (skolotāja Iveta Soldāne) un Mārtiņš Kairāns no Pelēču pamatskolas (skolotājs Romualds Kairāns). Otrajā vietā — Raitis Rode no Līvānu 1.vidusskolas (sagatavoja Ilona Balaško, koncertmeistare — Līvānu bērnu mūzikas skolas pasniedzēja Elizabete Tenisa), Artūrs Kasickis no Pelēču pamatskolas (Romualds Kairāns), Edijs Pastars no Priekuļu pamatskolas (Anita Fedotova), bet Jānis Kokins no Pelēčiem, Aigars Kalvišs no Priekuļiem, kā arī Sandis Ulpe no Dravnieku pamatskolas (skolotāja Solvita Mauriņa) ieguva trešās vietas.

Divu pirmo vietu ieguvēji piedalīsies konkursa otrajā kārtā Madonas rajona Oskara Kalpaka vārdā nosauktajā Meirānu pamatskolā 27. februārī.

Kā galvenā balva katrā solistu vecuma grupā paredzētas biļetes uz izrādi Latvijas Nacionālajā operā — pašam, vecākiem, dziedāšanas skolotājam, klases audzinātājam, kā arī apmaksāti ceļa izdevumi.

L.Rancāne
J.Silicka foto

● Viens no mazajiem solistiem, kas iekaroja vērtēšanas komisijas sirdis — otrās vietas ieguvējs Raitis Rode no Līvānu 1. pamatskolas.

Skolotāji ap Baltijas jūru

Rajona skolotāji tiek aicināti rakstīt autobiogrāfijas, tādējādi piedaloties projektā «Skolotāju autobiogrāfijas valstīs ap Baltijas jūru».

Viena jūra, dažādi likteņi ap to dzīvojošām tautām. Uz tiem var vēsturiski palūkoties arī no tāda redzesleņķa, kāds piemīt noteiktai inteliģences daļai — pedagogiem. Zviedrijas skolotāju arodbiedrība, Ziemeļu muzejs Stokholmā, kā arī citas zinātniskas un sabiedriskas organizācijas no Somijas, Zviedrijas, Igaunijas īsteno projektu «Skolotāju autobiogrāfijas valstīs ap Baltijas jūru». Latvijā šajā projektā iesaistījušies Latvijas Vēstures muzejs un Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība.

Kā pastāstīja Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības rajona padomes priekšsēdētājs Viktors Vagalis, viens no šī projekta mērķiem ir gūt priekšstatu pat to, kā sabiedrības izmaiņas ir ietekmējušas skolu politiku un darbu, kā arī skolotāja profesionālo lomu. Kopumā dzīves apraksti var dot labu ieskatu profesijas attīstībā pēdējo 40-50 gadu laikā. Autobiogrāfijās jāraksta viedoklis un vērtējums par savu dzīvi, pašiem jāizlemj, kas ir svarīgākais, ko pastāstīt par sevi.

Interesantākās skolotāju autobiogrāfijas tiks ievietotas grāmatās, ko izdos projekta autori un kas glabāsies minēto valstu vēstures muzejos.

Sīkāku informāciju un materiālus — ieteicamo atbildes shēmu — var saņemt izglītības darbinieku arodbiedrības rajona padomē.

L.Rancāne

Līvānu tautskola mainīs statusu

1994. gada 17. martā dibinātā Līvānu tautskola jau pavasarī mainīs savu statusu un tiks pārveidota par pensionāru klubu.

Šķūnis, kuram jābūt mājīgam

— Mūsu tautskolā darbojas desmit cilvēki, lielākoties šeit ir sapulcējušās bijušās kora dziedātājas, — stāsta tautskolas direktore Monika Kazule. — Savos saietos runājam par praktiskām lietām kā, piemēram, par adīšanu, konservēšanu, taču ir bijušas arī interesantas tikšanās, abonējam dažādus mums vajadzīgus žurnālus — «Burda», «Veselība», «Zeltene». Izdevumu «Literatūra. Māksla. Mēs» apmaksā pilsētas dome. Paldies domei arī par to, ka sedz malkas un elektroenerģijas izdevumus. Mūsu pulciņš ir papildinājies ar dažiem interesantiem cilvēkiem, — nāk divas pensionētas skolotājas, un tagad mums veidojas arī diskusijas par politiskajiem jautājumiem un dažādām norisēm pilsētā. Satiekamies reizi nedēļā, pašlaik gan daudzām dalībniecēm ir problēmas ar veselību, tādēļ nodarbībās radies pārtraukums. Arī mūsu telpas ir tik sliktas, ka te neko lielu nevar izdarīt. Te ir šķūnis, kuram jābūt mājīgam, tādēļ pašas saviem spēkiem esam sakārtojušas mūsu sapulcēšanās istabu, taču arī tas nav pietiekami, lai mēs šeit varētu justies mājīgi. Pašām ir jāsanes malka, divas dienas pirms sapulcēm jākurina, lai varētu šeit ilgāku laiku uzturēties.

Dibināšanas process jāveic februārī

— Nosaukums «Tautskola» ir pārāk smagnējs, tas atbaida cilvēkus, tādēļ nolēmām pārtapt par pensionāru klubu un darboties Līvānu fonda «Baltā māja» paspārnē, — skaidro direktore. — Līdz pavasarim mitināsimies šeit, pēc tam pārcelsimies uz topošajām fonda telpām. Kluba dibināšanas process būtu jāveic jau februārī.

Ja būs pensionāru klubiņš, mēs varēsim tajā iesaistīt vairāk cilvēku nekā to ir pašlaik. Šobrīd pensijas vecuma cilvēkam nav kur aiziet, viņš paliek viens četrās sienās. Atceros, kā es pati, pensijā aizgājusi, jutos ļoti slikti. Klubiņš tādiem, īpaši vientuļajiem, palīdzēs uzturēt dzīves tonusu.

Esam paredzējuši izstrādāt programmu, ko darīsim jaunajās telpās. Protams, sapulcēsimies arī vienkārši tāpat, lai atpūstos un kopīgi padziedātu. Darīsim visu, lai cilvēkiem kļūtu vieglāk dzīvot

M.Dziesma

Līvānu 1. vidusskolas skolēni tiekas ar slaveno basketbolisti Uļjanu Semjonovu

Mūsu skolā viesojās divkārtējā olimpisko spēļu, desmitkārtējā Eiropas un trīskārtējā pasaules čempione, sportiste, kura nominēta Pasaules basketbola slavas zālē un apbalvota ar IV pakāpes Triju Zvaigžņu ordeni, — Uļjana Semjonova.

Šinī vakarā slavenā basketboliste dalījās ar mums atmiņās, pārdzīvojumos, stāstīja par redzēto, rādīja mums savas zelta medaļas. Lai gan Uļjana Semjonova basketbolu vairs nespēlē, viņa vēl aizvien saka: «Es mīlu šo spēli!»

Tikšanās laikā sportistei varējām uzdot arī jautājumus, un labākā jautājuma autoram tika piešķirta balva. No atbildēm varējām secināt, ka viņa ir laimīgs cilvēks, jo savu sapni — piedalīties olimpiskajās spēlēs — īstenojusi. Vislabāk Uļjanai Semjonovai paticis spēlēt Itālija, Francijā un Japānā.

Pasākumā tika sveikti labākie mūsu skolas basketbolisti. Uļjana Semjonova skolai uzdāvināja trīs jaunas basketbola bumbas. Skolas direktore un fizkultūras skolotāji saņēma viņas autobiogrāfisko grāmatu «Kad es biju laimīga» ar autores autogrāfu, kura ievadā viņa raksta: «Ja spēsiet paciest zaudējuma rūgtumu un novērtēt uzvaras prieku, tad arī sportā aizvadīts mūžs sagādās gandarījumu.»

Pēc pasākuma visi, kas vēlējās, varēja nofotografēties kopā ar leģendāro basketbolisti.

Ineta Škapare,
Līvānu 1. vidusskolas
10.c klases skolniece

ĪSZIŅAS

■ **Direktoru atestēšanas komisija beigusi darbu Līvānu 1. vidusskolā. Tās direktore Maija Kručiņina ieguvusi augstāko kategoriju.**

■ **Apvienoto pasaules koledžu Latvijas Nacionālā komiteja izsludina konkursu ļoti spējīgiem 16-17 gadus veciem jauniešiem par tiesībām iegūt stipendiju divus gadus ilgām mācībām kādā no Apvienotajām pasaules koledžām Honkongā, Itālijā, Velsā, Norvēģijā un Kanādā.** Jauniešiem dokumenti jāiesniedz līdz 15. martam. Sīkāka informācija rajona skolu valdē.

■ **Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi ar atzīstamiem panākumiem piedalās mācību olimpiādēs.** Rajona fizikas olimpiādē 3. kursa audzēknis Viktors Prikulis ieguvis pirmo vietu. Skolas audzēkņi ieguvuši četras otrās, divas trešās vietas, četrus atzinības rakstus. Fiziku māca skolotāja Eleonora Bleive. Uz angļu valodas olimpiādes otro kārtu valsts mērogā izvirzīti trīs ģimnāzijas audzēkņi: Inga Surgunte, Ansis Mūrnieks, Intars Salenieks.

■ **Rajona skolas gatavojas projektu nedēļai.** Preiļu Valsts ģimnāzijā tapšanas stadijā vairāki projekti. Taču jau pašlaik ģimnāzijas audzēkņi piedalās starptautiskā projektā kopā ar Norvēģijas skolām «Saules enerģijas pētīšana». Norvēģu puse finansēja dažādas iekārtas, ko ģimnāzija saņēma Saules darbības pētīšanai, dažādu palīgierīču izgatavošanai. Projektā piedalās otrā un daļēji arī trešā kursa audzēkņi. Viņi strādā skolotājas Eleonoras Bleives vadībā.

L.Rancāne

Preses svētki ģimnāzijā

Preiļu Valsts ģimnāzija atzīmēja skolas avīzes gada jubileju. Tai par godu tika izrādīta pašu sarakstīta trīscēlienu luga «No mušas līdz zilonim», kurā bija atspoguļots skolas avīzes «Seja» tapšanas process. Lugā darbojās tie ģimnāzijas «iedzīvotāji», kuriem ir bijis vislielākais sakars ar avīzi. Tās bija redaktores Līga Sondore, Iveta Berga, datorsalikuma veidotāji Romāns Šuba, Andris Lipskis, Andrejs Jesko un piepalīgi skolotāji: Ligita Pauniņa, Jānis Eglītis, Juris Erts.

Pasākuma vadītājiem mugurā bija krekliņi ar avīzes emblēmu. Atzīmējot redkolēģijas maiņu, jo visi tajā darbojošies ģimnāzisti mācās nu jau 3. kursā, skolai tika dāvināts speciāli pasūtīts zīmogs, kuram sekoja vārdi: «Kamēr turos, tikmēr neatturos!»

Neizpalika arī avīzes jaunā rubrika «Mana lpp.», kurā šoreiz tika skatīts cilvēks gadsimtu gaitā. Lielu atbalstītāju pulku guva arī humora lappuse.

Līga Sondore un Iveta Berga,
3.h kursa audzēknes

Gaidas ciemojas Rudzātos

Rudzātu vidusskolā viesojās Rožupes pamatskolas gaidu pulciņa vadītāja Valija Vaivode un viena no gaidām — Līga Pastare. Valija Vaivode iepazīstināja ar skautu un gaidu organizāciju attīstības vēsturi un tās pamatprincipiem. Līga Pastare pastāstīja par gaidu pārgājieniem, draudzības vakariem. No rokas rokā ceļoja arī gaidu pulciņa dienasgrāmata, kurā iemūžināti jauki un neaizmirstami brīži pārgājienos.

Sanita Klibiķe,
Rudzātu vidusskolas
10. klases skolniece

Noziegumi 1997. gadā skaitļos un faktos

Presē un citos masu saziņas līdzekļos pēdējā laikā bieži izskan informācija par to, ka Latvijā esot visai saspringta kriminogēnā situācija. Lai Preiļu rajona iedzīvotāji gūtu ieskatu pērnā gada notikumos rajonā un valstī, skaitļus un faktus «Novadnieks» lūdza komentēt Preiļu rajona policijas nodaļas priekšnieku Robertu Šņepstu.

Baltijā

1997. gadā Latvijā reģistrēti 36865 noziegumi, Igaunijā 40972 noziegumi, bet Lietuvā 75816. No tiem Latvijā atklāti 51,4 procenti, Igaunijā 31,7 procenti, bet Lietuvā 42,8 procenti.

Viens no skaitļiem, kas visprecīzāk raksturo kriminogēno situāciju Baltijas valstīs, ir izdarītie noziegumi uz desmit tūkstošiem iedzīvotāju. Latvijā pagājušajā gadā tie bija 148,7, Igaunijā 280,2, bet Lietuvā 204,5 noziegumi. Tātad, vismierīgāk un visdrošāk tomēr var justies tieši Latvijā, lai gan noziedzības līmenis arī mūsu valsts dažādos reģionos ir visai atšķirīgs.

Latvijā

Rīgā uz desmit tūkstošiem iedzīvotāju pagājušajā gadā izdarīti 202,8 noziegumi, Jelgavā 166,8, Daugavpilī 108,7, Jēkabpils rajonā 102,6, Rēzeknē 111,4, Madonā 113,1. Preiļu rajonā šis rādītājs pērn bija 105,2 noziegumi uz desmit tūkstošiem iedzīvotāju.

Policijas darbu, savukārt, raksturo atklāto noziegumu skaits. 1997. gadā valstī vidēji tika atklāti 51,4 procenti noziegumu. Rīgā šis skaitlis ir mazāks — atklāti tikai 33,2 procenti noziegumu, Jelgavā 37,8 procenti. Daugavpilī un rajonā atklāti 63,5 procenti, Jēkabpilī 66,2, Krāslavā 79,9, Kuldīgas rajonā 85,7 procenti noziegumu. Toties Saldus rajonā pērn atklāti 88, bet Preiļu rajonā pat 88,6 procenti noziegumu, kas ir labākais rezultāts valstī (pagājušajā gadā atklāts arī 61 noziegums, kas izdarīts iepriekšējos gados).

Preiļu rajonā

Pagājušajā gadā Preiļu rajonā izdarīti 446 noziegumi, iepriekšējā gadā bija krietni vairāk — 550. Arī jau minētie 88,6 procenti atklāto noziegumu ir iepriecinošs skaitlis, jo 1996. gadā rajona policijas darbinieki atklājuši 87,1 procentu noziegumu.

Sabiedriskās vietās pērn noziegumus izdarījuši 60 cilvēki. 136 rajona iedzīvotāji jau agrāk bija izdarījuši likumpārkāpumus. Bet dzērumā kriminālā rakstura nepatikšanas sev un citiem sagādājuši 116 cilvēki. Visi šie skaitļi ir nedaudz mazāki salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Pērn bijis par divām slepkavībām mazāk nekā 1996. gadā — tikai 4, mazāk arī zādzību un tajā skaitā zādzību no dzīvokļiem — attiecīgi 245 un 35. 1996. gadā rajonā nozaga 41 transporta līdzekli, bet pērn tikai 27.

Salīdzinot ar 1996. gadu, audzis noziegumu skaits, kuri izdarīti grupā, — no 107 līdz 152. Vairāk noziegumu izdarījuši arī nepilngadīgie — 96. Par vienu vairāk nekā iepriekšējā gadā (8) nodarīti smagi miesas bojājumi. Līdz 18 gadījumiem no 14 pērn palielinājies arī to zādzību skaits, kuras izdarītas dažādos tirdzniecības objektos.

1997. gadā iecirkņu inspektori par administratīviem pārkāpumiem sastādījuši 2632 administratīvos protokolus, tajā skaitā par sīko huligānismu 609, par parādīšanos sabiedriskā vietā dzērumā 1511, par nepakļaušanos policijas darbiniekiem 57, bet par nelikumīgu alkoholisko dzērienu un cigarešu tirdzniecību — 113 administratīvie protokoli.

* * *

Ir vai nav Preiļi mierīgs un kluss rajons — to izlemt ir pašu iedzīvotāju ziņā. Taču pagājušajā gadā sastādīto administratīvo protokolu skaits vien liecina, ka dažādu sīku un sadzīvisku nebūšanu, kuru patiesībā varētu arī nebūt, ir ļoti daudz. Varbūt pārāk zemā līmenī ir iecirkņu inspektoru profilaktiskais darbs? To «Novadnieks» jautāja rajona policijas nodaļas priekšniekam Robertam Šņepstam.

— Iecirkņu inspektoru pienākumos ietilpst darbs ar personām, kuras jau ir policijas uzskaitē, viņi izskata iedzīvotāju iesniegumus un sūdzības, patrulē.

● Preiļu rajona policijas nodaļas priekšnieks Roberts Šņepsts šajā amatā ir kopš pagājušā gada septembra beigām.

Taču ir viena lieta, kas nav atkarīga no pašiem policijas darbiniekiem. Un tas ir finansējums. Šogad visas valsts lauku rajonu policijas nodaļas saņems par 10 procentiem mazāku finansējumu salīdzinājumā ar pagājušo gadu. Mūsu apstākļos tas ir būtiski.

Lauku iecirkņu policijas inspektoriem nav ne dienesta mašīnu, ne zirgu pajūgu un pat ne velosipēdu. Nav iespējams viņiem atmaksāt arī benzīnu, ja mūsu darbinieki izmanto savus personīgos transporta līdzekļus. Bieži ir tā, ka iecirkņa inspektors nemaz nedzīvo tajā pagastā, par kura cilvēku drošību viņš atbild.

Kāda šādā gadījumā var būt pārkāpumu profilakse? Viņiem tikai atliek konstatēt faktu un sastādīt administratīvo protokolu. Ja rajonu policijas nodaļu priekšniekiem pašiem ļautu izvēlēties darbinieku skaitu, es, droši vien, no trim inspektoriem laukos atstātu vienu, bet noteikti dotu viņam mašīnu.

Publikāciju sagatavoja L.Kirillova

Stiprā alkohola patēriņš samazinājās

■ Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, Latvijā pērnā gada pirmajos deviņos mēnešos, salīdzinot ar 1994. gada janvāri — septembri, ir samazinājies degvīna patēriņa īpatsvars, vienlaikus pieaugot alus īpatsvaram. Par 3% ir samazinājies vīnu patēriņš, bet ir audzis pieprasījums pēc konjaka un brendija.

Pētījumi liecina, ka alkohola iegādei Latvijas iedzīvotāji izlieto vidēji 7% no saviem ienākumiem. Alkohola patēriņam, rēķinot uz vienu iedzīvotāju, ir tendence samazināties — 1994. gadā vidēji viens iedzīvotājs patērēja 7,6 litrus absolūtā alkohola. Savukārt 1997. gada pirmajos deviņos mēnešos alkohola patēriņš samazinājies līdz 5,4 litriem.

Lai gan degvīna patēriņš pērnajā gadā ir samazinājies, tomēr stiprie alkoholiskie dzērieni joprojām ieņem stabilu pirmo vietu kopējā alkohola patēriņa struktūrā (1996. gada janvārī — septembrī degvīna un liķieru īpatsvars patēriņa struktūrā bija 66%, bet 1997. gada attiecīgajā periodā — 61%).

«Dienas bizness»

IEŅĒMUMU DIENESTA INFORMĀCIJA

Par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām

Ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 16 no 20.01.1998.g. ir apstiprināta jauna par taksācijas mēnesi iesniedzamās pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas veidlapa.

Par 1998. gada janvāri tiks pieņemta tikai jaunā atskaites forma. Būtiskākā jaunās atskaites atšķirība ir tā, ka tajā neparādās negatīvais atlikums no iepriekšējā perioda, atskaites sākumā ir dati par kopējo darījumu vērtību un noslēgumā samaksātā priekšnodokļa summas.

Par elektroniskajiem kases aparātiem, kuri iegādāti līdz 1995. gada 1. janvārim

Ja kases aparārs «Casio 190ER» ir modernizēts, t.i., tam ir uzstādīts čeka virsraksta izdrukas mehānisms, tad šādu kases aparātu lietotāji ir tiesīgi arī turpmāk tos izmantot.

Lai modernizētu kases aparātu «Casio 190ER», tā lietotājam vispirms jāgriežas apkalpojošajā servisdienestā, kurš uzstāda čeka virsraksta izdrukas mehānismu un kases aparāta pasē izdara ierakstu: «Kases aparāts ir modenizēts, modeļa nosaukums «Casio 190/230ER»». Pēc tam modernizētā kases aparāta lietotājam tas Valsts uzņēmumu dienesta attiecīgajā nodaļā jānoņem no uzskaites kā «Casio 190ER» un jāiereģistrē kā «Casio 190/230ER».

Par bankām

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvalde informē par bankām, kas laika posmā no 1997. gada 1. janvāra līdz 1997. gada 31. decembrim ar tiesas spriedumu atzītas par likvidējamām:

1. akciju komercbanka «Jelgava»,
2. Latvijas komercbanka akciju sabiedrība «Sakaru banka».

Par ekonomiskajiem rādītājiem

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvalde nosūta zināšanai Valsts statistikas komitejas noteiktos ekonomiskos rādītājus, kas nepieciešami likuma «Par uzņēmumu ienākuma nodokli» normu piemērošanai:

— vidējā īstermiņa kredītu likme latos izsniegtajiem kredītiem kredītiestādēs 1997. gada decembrī — 12,1%;

— patēriņa cenu indekss 1997. gada decembrī procentos pret 1996. gada decembri — 107,0.

Valsts ieņēmumu dienesta Preiļu rajona nodaļa

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Pēteris Pīzelis

Horizontāli

4. Pasaules čempions šahā 1894. — 1921. gadā. 9. Izcils sava aroda pratējs. 10. Lieli episki sacerējumi. 11. Riteņbraukšanas sacensību vieta. 13. Tēls latviešu mākslas filmā «Pie bagātās kundzes». 16. Spožuma mērvienība. 17. Laipa, kuras viens gals atbalstās uz krasta, bet otrs — uz ūdenstilpes dibenā iedzītiem mietiem. 18. Kādas Āzijas valsts pamatiedzīvotājs. 19. Pilsēta Lietuvas ziemeļaustrumos. 20. Pieņemt darbā ar līgumu. 22. Pilsēta Beļģijā, pie kuras pirmā pasaules kara laikā vācu armija pirmoreiz lietoja ķīmiskos ieročus. 23. Dīglis. 27. Ar debess ķermeņu savstarpējo stāvokli saistīta astronomiska parādība. 28. Paleozoja ēras otrais periods pirms 500-440 milj. gadu. 29. Indīgi nakteņu dzimtas augi. 30. Pagasta centrs Cēsu rajonā.

Vertikāli

1. Hermētiska kamera. 2. Kārtīgs, rūpīgs. 3. Skuju koki. 5. Papīrs, kas nelaiž cauri taukvielas un mitrumu. 6. Dabiskas. 7. Ļoti auksts, stindzinošs. 8. Algotas strādnieces privātās lauku saimniecībās. 11. Valsts Dienvidamerikā. 12. Pavadones. 14. Dažu priekšmetu sašaurinātās beigu daļas. 15. Daugavas pieteka. 19. Dziļi aizskart kāda cieņu. 21. Papīra sloksnes telpu iekšējo sienu pārklāšanai. 24. Vēstīt, paust. 25. Daudzgadīgi graudzāļu dzimtas lopbarības augi. 26. Angļu rakstnieces E.Voiničas romāns.

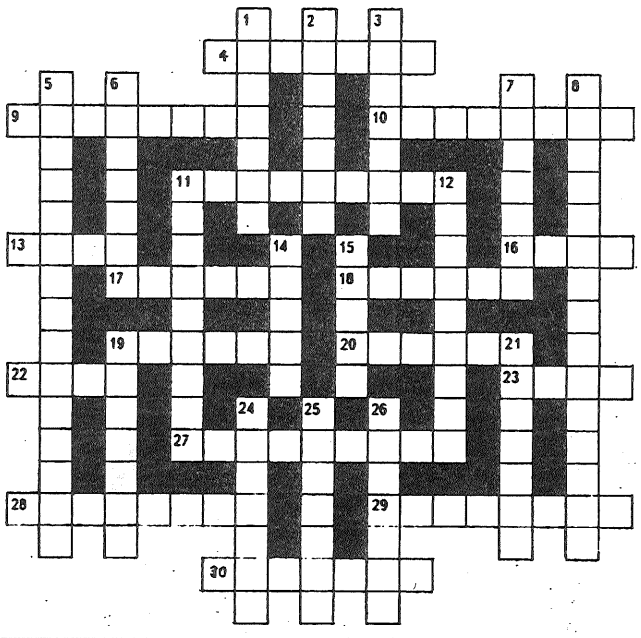

4. februāra numurā publicētās mīklas atminējums

Horizontāli. 7. Jersika. 8. Bērnība. 9. Lukss. 11. Tauki. 12. Stūrmanis. 14. Imanta. 15. Stunda. 16. Liepa. 18. Pusplaukusi. 20. Anods. 22. Spulgs. 24. Smails. 25. Spīdeklis. 26. Varēt. 28. Sutri. 29. Etalons. 30. Sinepes.

Vertikāli. 1. Lūsis. 2. Sunīt. 3. Veiksme. 4. Skosta. 5. Vērsis. 5. Absurds. 10. Imperatores. 12. Staburags. 13. Stoiskums. 16. Lapta. 17. Arkas. 19. Aparāts. 21. Aloties. 23. Spārns. 24. Sirpis. 27. Tilts. 28. Stepe.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 18. februārī rajona padomes sēde. Sākums pulksten 10.00.

Preiļu dome

◆ 11. februārī domes sēde. Sākums pulksten 14.00.

Sporta klubs «Cerība»

◆ 12. februārī Latvijas volejbola čempionāta spēles. Latvijas Sporta akadēmija — Preiļi.

◆ 14. un 15. februārī Dienvidaustrumlatvijas basketbola līgas finālturnīrs Preiļos. 14. februārī pulksten 18.00 pusfinālā spēlē Līvāni — Viļāni, 19.30 — Preiļi — Jēkabpils. 15. februārī pulksten 11.00 spēle par trešo vietu, pulksten 12.30 — spēle par pirmo vietu.

◆ 14. un 15. februārī Preiļu pilsētas čempionāts minifutbolā. 14. februārī no pulksten 12.00 līdz 17.00. 15. februārī — pulksten 16.00.

◆ 17. februārī rajona skolu sacensības minibasketbolā Līvānu 2. vidusskolā. Sākums pulksten 10.00.

Preiļu bērnu mūzikas skola

◆ 12. februārī Preiļu 70. gadadienai veltītā cikla koncerts. Sākums pulksten 18.00.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs

◆ Centra pulciņa audzēkņu darbu izstāde «Nāc un vizi varavīksnē».

Slāvu kultūras centrs

◆ 19. februārī Preiļu pasta zālē lekcija «Multinacionālā kultūra», lektors — Daugavpils multinacionālās kultūras centra vadītājs Artūrs Priedītis. Sākums pulksten 14.30.

Rajona skolu valde

◆ 12. februārī Preiļu 1. pamatskolā rajona olimpiāde ķīmijā 9.-12. klasēm.

◆ 13. februārī Preiļu 1. pamatskolā rajona olimpiāde matemātikā 5.-8. klasēm.

◆ 17. februārī Līvānu 2. vidusskolā seminārs fizikas skolotājiem.

◆ 18. februārī skolu valdes zālē olimpiāde valsts valodā 8. klasēm.

Rušonas tautas nams

◆ 14. februārī pulksten 21.00 Valentīna dienai veltīts sarīkojums. Spēlē Ligita un Nikolajs.

Vārkavas pagasta tautas nams

◆ 13. februārī pulksten 22.00 Valentīna dienas sagaidīšanas balle. Spēlē Kokorieši.

Kultūras un izglītības iestāžu vadītāju ievērībai. Lūgums informāciju par sarīkojumiem paziņot pirmdienās no pulksten 9.00 līdz 12.00 pa tālruni 21996.

Informāciju sagatavoja L.Rancāne

03 NEDĒĻA

■ No 2. līdz 9. februārim Preiļu slimnīcas ātrā palīdzība devusies 133 izsaukumos. Astoņi cietušie bija guvuši dažāda veida traumas, seši bija saslimuši alkohola lietošanas rezultātā. Viens izsaukums tika atsaukts. Bezrezultatīvi, tas ir, tādi, kad varēja iztikt bez ātrās palīdzības, — četri izsaukumi. Viens saindēšanās gadījums. Ātrā palīdzība izsaukta, kad uz Mehanizatoru ielas Preiļos gulēja traumu guvis cilvēks. Ievietots reanimācijas nodaļā, noskaidrota personība, cietušajam dzīvības briesmas vairs nedraud.

■ Slimnīcas uzņemšanas nodaļā griezušies 15 cilvēki, astoņi no viņiem ar dažāda veida traumām. Vienam acī bija iekļuvis svešķermenis.

■ Stacionārā ievietoti 84 slimnieki, ar traumām — četri, divpadsmit bērni.

■ Dzemdību nodaļā pasaulē nākuši pieci zēni, četras meitenes.

L.Rancāne

Tāda dzīve

«Ar ko mēs esam atnākuši šajā dzīvē un ko tajā atstājam?»
S.Fjodorovs

75-80 mūža gados cilvēks saražo...

● 23 000 litrus siekalu, 18 000 l sviedru, 200 000 reižu izlaiž gāzi, 300 miljonu reižu mirkšķina un apgriež 4 metrus nagu;

● apēd 22 tonnas putnu, izdzer 33 000 litru šķidruma, turklāt ar iegūto enerģiju pietiktu, lai apsildītu 100 kvadrātmetru lielu dzīvokli 10 gadus;

● sirds pukst 3 miljardus reižu, plaušas 720 miljonu reižu ieelpo un izelpo;

● sieviete menstruācijās zaudē 28 litrus asiņu un saražo 500 olšūnu, bet vīrietis «brīvē palaiž» 10-15 miljardus spermatozoīdu.

Kurš ir visgarākais?

● Visgarākie cilvēki Latvijā līdz otrajam pasaules karam dzīvojuši Liepājas apriņķī. Viņu vidējais auguma garums bijis 174,4 cm. Šādus datus profesors Gastons Bakmans guvis, izpētot 1919.-1934. gadā Latvijas armijā jauniesaucamo uzskaites kartītes.

Savukārt vismazākie zaldāti bijuši no Valkas, Ludzas, Rēzeknes, Daugavpils, Ilūkstes un Jaunjelgavas apriņķa (170,4 cm). Izvērtējot dažādu tautību pārstāvjus, noskaidrots, ka visgarākie Latvijā bijuši līvi — 174,2 cm, bet vismazākie — krievi un vācieši (165 un 166 cm).

● 1885. gadā visvairāk dzertuvju vienā ielā bija Rīgā, Mītavas priekšpilsētā. Lielajā ielā atradās 17 dzertuves un 2 traktieri, kuros arī tirgoja stipros dzērienus.

Rekords līdz šim vēl nav pārsniegts, jo šī iela bija tikai aptuveni 700 metru gara.

Holandiešiem pārāk garas kājas

Groningenas universitāte Holandē ir spiesta pārbūvēt savas auditorijas; paredzams, ka tas izmaksās nepilnu miljonu latu. Rekonstrukcija vajadzīga tādēļ, ka pēdējos gadu desmitos studentiem mēdzot būt daudz garākas kājas nekā tālajos 60. gados, kad iekārtotas vecās telpas.

Aizritējušajos četrdesmit gados rietumeiropieši vidēji pastiepušies par 12 cm garāki, bet holandieši esot visgarākie cilvēki pasaulē.

Vidusmēra holandietis 20 gadu vecumā tagad esot 1,83 m garš.

Pēc preses materiāliem

REKLĀMA ◆ SLUDINĀJUMI

Jūs vēlaties ievietot «Novadniekā» reklāmu vai sludinājumu?
Nāciet **(Preiļi, Aglonas ielā 1),** ***zvaniet*** **(tālr. 22305) ik dienas, izņemot brīvdienas, no plkst. 9 līdz 13 un no plkst 14 līdz 17!**

Iepērkam privatizācijas sertifikātus. Iznomājam automašīnas.
Mūsu adrese: Preiļos, A.Paulāna ielā 3a. Tālr. 22202.

Š. g. 13. februārī plkst. 9.00 Preiļos jaunrades namā un plkst. 13.30 Aizkalnē a/s «Lauma» aizkaru, to atgriezumu, galdautu u.c. tirdzniecība.

Rēzeknes virsmežniecība š. g. 27. februārī plkst. 11.00 Rēzeknē, Rēznas ielā 6 rīko izsoli Rušonas un Gaigalavas mežniecības galvenās un starpcirtes fondam.
Divas dienas pirms izsoles virsmežniecībā jāiesniedz pieteikums un juridiskām personām izziņa par nodokļu parādiem no valsts ieņēmumu dienesta.
Tālr. uzziņām 246-27326, 246-22166, 246-46641, 246-20388.

Firma lēti piedāvā visa veida Polijā ražotas mēbeles. Veic to salikšanu. Piegādā mājās.
Firma atrodas Līvānos, Rīgas ielā 91 (tirgū «Viktors»). ***Tālr. 42555.***
Mēbeles var pasūtīt Preiļos mēbeļu birojā, Tirgus laukumā 2 (2. stāvā). ***Tālr. 22700.***

«Oriflame» Latvija aicina savus izplatītājus, esošos un potenciālos klientus uz tikšanos un jaunā pavasara kataloga prezentāciju!
Pasākums notiks Preiļu jaunrades namā š. g. 14. februārī plkst. 13.00.
Laipni lūdzam!

Š. g. 17. februārī plkst. 10.00 Preiļu rajona padomes sēžu zālē notiks MĀCĪBAS AUGU AIZSARDZĪBĀ.
SIA «Latagra» aicina visus zemniekus uz tikšanos ar firmu «Agrevo», «Bayer», «Rhone — Poulenc», «Zeneca», «KWS» pārstāvjiem. Mēs visi kopā par tīrākiem laukiem un augstākām ražām 1998. gadā!

Par visaugstākajām cenām firma iepērk jaunlopus, liellopus un zirgus. Ir piemaksas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 55658.

Pārdod

Opel Ascona, 1,6, 1986. g.; grūsnas govis. Tālr. 33714;
Mazda-626 Coupe, 1985. g. Tālr. 23948;
Opel Record, 1980. g., automātiskā ātrumkārba, tehniskā kārtībā. Tālr. 23713 vakaros;
Audi-100, 1987. g. Tālr. 8-29-352828;
remontējamu MTZ-50 bez dokumentiem. Tālr. 39569 plkst. 19;
M-2140, 1983. g. vai maina pret zirgu. Tālr. 21225;
2PTS-4, ROU-6 u.c. tehniku. Tālr. 21924;
piekabi 2PTS-6. Tālr. 41522;
lauku māju nojaukšanai, VAZ-21013, 1982. g. Tālr. 23073;
kooperatīvo 1,5 istabu dzīvokli. Tālr. 21026;
grūsnu teli. Tālr. 59353.

Pērk

Žiguli no 1983. g. līdz 1991. g. izlaiduma. Mob. tel. 8-29-341797. Tālr. 8-246-24723;
SMD-14 motoru. Tālr. 22293, 22848.

Dažādi

Jūs varat izsaukt taksometru uz mājām jebkurā diennakts laikā pa mob. tel. 8-29-347204.

Pērk priedes zāģbaļķus.
Ir transports.
Tālr. 22856 pēc 20.00

Pērk papīrmalku un bērza finierklučus mežā pie ceļa. Iespējami forvardera pakalpojumi.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 23743, mob. tel. 29-355766.

PRIVATIZĀCIJA

OBJEKTS PĀRDOTS

Privatizācijas aģentūra paziņo, ka ir noslēgts
Valsts akciju sabiedrības "LATVENRGO" objekta nr. 9 - garāžas
pirkuma līgums

Atrašanās vieta: Sporta iela 20, Līvāni, Preiļu rajons, LV - 5316.
Objekts pārdots: Ivanam Lukašonokam.
Privatizācijas pamatnosacījumi:
▪ jāievēro vides aizsardzības nosacījumi saskaņā ar likumdošanas aktiem.

LPA Privatizācijas aģentūra
K. Valdemāra iela 31, Rīga, LV - 1887 E-mail: lpa@mail.bkc.lv Home page: http://www.lpa.bkc.lv/

LĪDZJŪTĪBAS

Tava veca māmuliņa
Mūža miegu aizmigusi.
Izsakām līdzjūtību Jāzepa Bogotais ģimenei, MĀTI zaudējot.
Priekuļu pamatskola

Dusi saldi, māmulīte,
Mūža gaitas beigušās.
Lai nu viegli zemes māte
Pārklāj smilšu paladziņu.
Izsakām līdzjūtību Jāzepam Bogotais, no MĀMUĻAS uz mūžu atvadoties.
Mehanizatoru ielas kaimiņi

Izdziest mūžs kā sveces liesma,
Izdeg tā kā saules stars.
J.Sirmbārdis
Izsakām dziļu līdzjūtību skolotājai Helēnai Stašulānei sakarā ar MĀTES nāvi.
Rudzātu speciālās internātskolas kolektīvs

Klusa, klusa paliek sēta,
Klusa mātes istabiņa...
Sērojam kopā ar Helēnu Stašulāni, no MĀMUĻAS uz mūžu atvadoties.
Mājas kaimiņi

Aizsnieg skuju klātā taka,
Sniegs vēl snieg un snieg.
Tev zem baltās sniega segas
Dziļi jāaizmieg.
Z.Vijupe
Dalām bēdu smagumu ar Visvaldi Gercānu, no TĒVA atvadoties.
Preiļu rajona skolotāju koris

Aiziet gadi, aiziet mūžs,
Trejas lietas neaiziet:
Paliek saule, paliek ziedi,
Paliek darbi padarīti.
Sērojam kopā ar Visvaldi Gercānu, no TĒVA uz mūžu šķiroties.
Demokrātiskās partijas «Saimnieks» Preiļu nodaļa

Dzīve ir bezgala nežēlīga. Tā negaida, kamēr piepildām savus sapņus un ieceres. Tā savu gadu loku noslēdz pilnīgi nevietā un nelaikā. Saka: tas ir cilvēka liktenis...
Lielajā sāpju brīdī esam kopā ar Visvaldi Gercānu, TĒTI pēdējā gaitā pavadot.
Preiļu rajona padome

Tu aizej tā, kā aiziet rudens,
Kad ugunssārti visas birzis rāj.
Un paliek plašums — tīrs un gludens,
Kur atkal saknes jaunu spēku krāj.
Tu aizej tā, kā rudens...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Visvaldim Gercānam, TĒVU smiltājā izvadot.
Preiļu pilsētas dome

Tu mācīji, ka nedrīkst gļēvi gausties,
Tu mācīji man šķēršļiem cauri lauzties, —
Par to paldies tev, tēt.
Izsakām līdzjūtību Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājam Visvaldim Gercānam sakarā ar TĒVA nāvi.
Līvānu 2. vidusskolas kolektīvs